

* FEUDÁLNĚ VEREJNÉ PRÁVO I.

Mgr. Matej Mlkvý, PhD., LL.M.

- * Súbor vzájomných právnych a vojenských záväzkov medzi vojenskou šľachtou, ktoré sú vyjadrené troma základnými pojmami - senior, vazal a léno (Ganshof, 1944).
- * Súbor vzájomných právnych vzťahov medzi šľachtou, klerikmi a poddanými (Bloch, 1939).
- * Vlastníctvo pôdy ako dominantný výrobný prostriedok od ktorého sa odvíjajú spoločenské vzťahy

* Vymedzenie pojmu feudalizmus

* Spoločnosť je:

* Anarchická

* Hierarchická

* Kresťanská

* Univerzalistická

* **Feudálna spoločnosť**

* 2 dominujúce inštitúty:

* 1) Vazalstvo ako osobný vzťah

* 2) Léno ako vecnoprávny vzťah

* Inštitúty

- * Pôvodne z družín
- * Sporné či germánsky (trustis, antrustiones, gasindi) alebo rímsky pôvod (bucellarii)
- * Osoba sa odovzdávala do komendácie. t.j. do ochrany (se commendare)
- * Najskôr pohanská (vkladanie rúk), neskôr kresťanské prvky (prísaha na Evanjeliá)
- * Pôvodne nezávislá od léna (vo Francúzsku do 12. storočia)

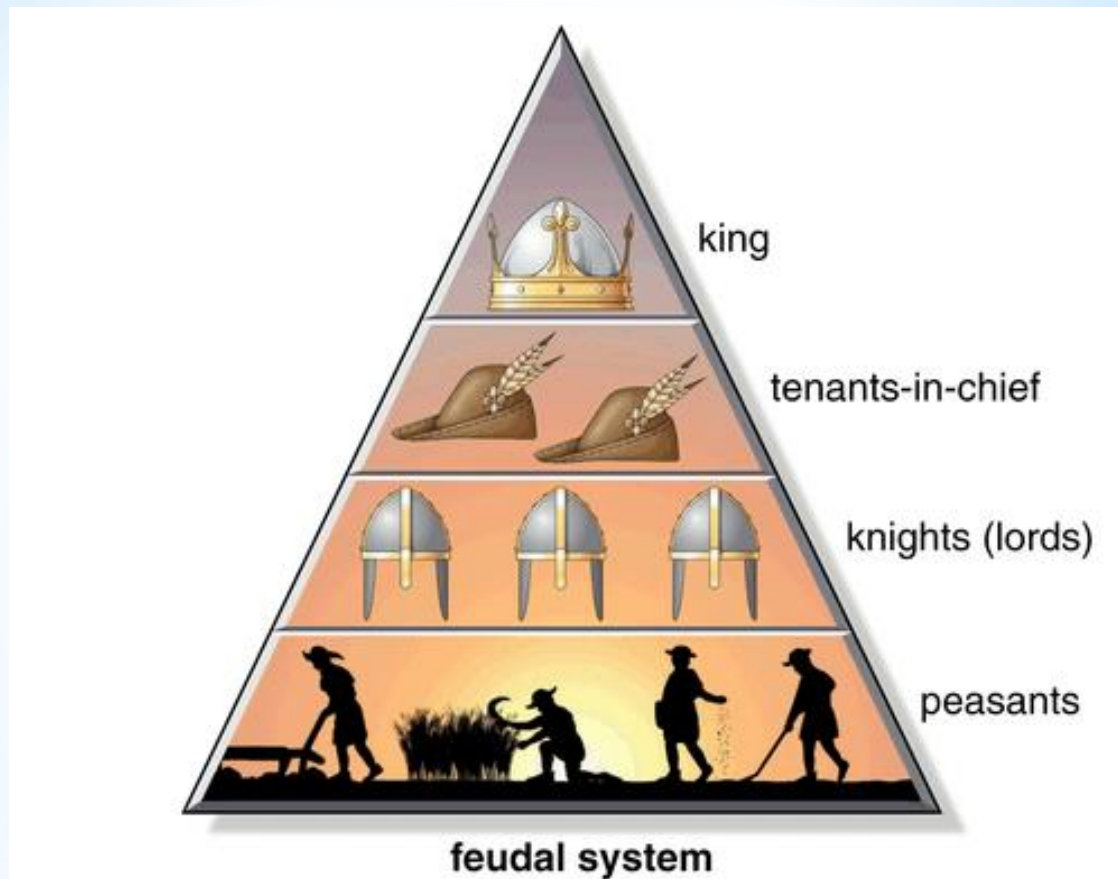
* **Vazalstvo**

- * Vazalské vzťahy nielen osobné, ale majú aj vecnoprávny charakter (kauzou vazalstva je léno)
- * Vazalské povinnosti:
 - * Služba vo vojsku
 - * Zúčastňovať sa na dvore seniora
 - * Platiť poplatky pre špecifických situáciách
- * Senior:
 - * Výkon spravodlivosti
 - * Ochrana tela a majetku vazala
 - * Odovzdanie léna a niekedy finančná pomoc

* Obsah vazalstva

- * Pôvod v benefíciu
- * Vznik: prevedenie držby investitúrou
- * Feudum datum v. feudum oblatum
- * Rozdelenie vlastníckeho titulu: vrchné vlastníctvo (dominium directum) seniora a úžitkové vlastníctvo (dominium utile) vazala
- * Nutnosť obnoviť investitúru (nie automatické dedenie)
- * Koniec: smrť, právna smrť, alodifikácia

* Léo

* Feudálna pyramída

- * Pôvodne rímskoprávna dichotómia osobného stavu slobody (slobodní a otroci)
- * Postupné sociálne a neskôr právne splývajúce chudobných slobodných (prekaristi, dediční nájomcovia, kolonisti) s otrokmi a vznik novej vrstvy - poddaní
- * V rozvinutom feudalizme delenie na 3 privilegované stavy - šľachta, duchovenstvo a mestský stav

* **Stavy**

- * 1. privilegium fori
- * 2. privilegium immunitatis
- * 3. neplatnosť práva odúmrti
- * 4. oslobodenie od vojenskej služby
- * 5. obsadzovanie cirkevných úradov podľa kánonického práva
- * 6. participácia na výkone štátnej moci

* Privilégiá duchovenstva

- * 1. výlučný prístup k väčšine štátnych úradov
- * 2. účasť na voľbe kráľa
- * 3. iudicium parium
- * 4. daňová imunita
- * 5. osobitný právny systém
- * 6. súdna právomoc
- * 7. vojenské privilégia - súkromné vojny, branný odpor

* Privilégiá šľachty

- * 1. ranofeudálne obdobie
- * 2. obdobie feudálnej rozdrobenosti
- * 3. obdobie stavovskej monarchie
- * (4. obdobie absolutizmu)

* Vývojové etapy feudálneho štátu

- * Patrimoniálna koncepcia štátu
- * Prepájanie osobných a štátnych funkcií
- * Splývajúce verejného a súkromného práva
- * Panovník ako stelesnenie štátu
- * Centralizovaná forma vládnutia
- * Stavovské zriadenie ešte nie úplne vytvorené
- * Dichotómia slobodné a otroci

* Ranofeudálny štát

- * cca 9. - 13. stor. (s regionálnymi posunmi)
- * Rozvoj feudálnej štruktúry
- * oslabenie moci panovníka v prospech feudálov, vykonávajúcich na svojich často rozsiahlych a ekonomicky sebestačných panstvách funkcie štátnej moci fakticky nezávisle od panovníka a jeho orgánov

* Feudálna
rozdrobenosť

- * cca 13. - 15. stor. (s regionálnymi odlišnosťami)
- * Spoluvláda panovníka a stavov
- * Politické práva majú len stavy
- * Realizácia prostredníctvom stavovských zhromaždení (snemov), na ktorých sa zúčastňovali osobne alebo na ktoré vysielali svojich zástupcov.
- * Štát právne oddelený od osoby panovníka

* Stavovská monarchia

***Ďakujem za
pozornosť**